GENERALINIO ADVOKATO
JEAN RICHARD DE LA TOUR IŠVADA,
pateikta 2020 m. spalio 1 d.[1]

Byla C-501/19

UCMR – ADA Asociația pentru Drepturi de Autor a Compozitorilor
prieš
***Pro Management Insolv IPURL, Asociația Culturală „Suflet de Român“* likvidatorę**

(*Înalta Curte de Casație și Justiție* (Aukščiausiasis Kasacinis ir Teisingumo Teismas, Rumunija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Apmokestinimas – Pridėtinės vertės mokestis (PVM) – Direktyva 2006/112/EB – Apmokestinamieji sandoriai – Atlyginimas už muzikos kūrinių viešą paskelbimą – Kūrinių naudotojų mokamas mokestis už neišimtinę licenciją – Autorių teisių kolektyvinio administravimo organizacija, kuri šiuos atlyginimus renka šių teisių turėtojų naudai“

I. Įžanga

1. Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 24 straipsnio 1 dalies, 25 straipsnio a punkto ir 28 straipsnio išaiškinimo[2].

2. Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România – Asociația pentru Drepturi de Autor* (Rumunijos kompozitorių ir muzikologų sąjunga – Autorių teisių asociacija, toliau – UCMR – ADA) ir šiuo metu likviduojamos *Asociația Culturală „Suflet de Român“* (kultūros asociacija „Rumuniška dvasia“, toliau – kultūros asociacija) ginčą dėl dalies rinkliavų (už kurias apskaičiuotas pridėtinės vertės mokestis (PVM)), kurias pastaroji turi sumokėti UCMR – ADA už muzikos kūrinių viešą paskelbimą, o būtent jų viešą atlikimą per renginį.

3. Taigi Teisingumo Teismui suteikiama galimybė patikslinti, kokios yra muzikos kūrinių autorių teisių turėtojų ir kolektyvinio administravimo organizacijos pareigos pagal PVM direktyvą, kai pastaroji teisių turėtojų naudai renka rinkliavas už neišimtinių licencijų naudoti tuos kūrinius išdavimą, o teisių turėtojai jai moka komisinį mokestį už jų atlyginimo kolektyvinį administravimą.

4. Išanalizavęs šiuos dažnai praktikoje pasitaikančius sandorius, vykdomus tarpininkaujant kolektyvinio administravimo organizacijai, kuri pati nėra autorių teisių turėtoja ir jų neperleidžia, taip pat nėra surenkamų rinkliavų gavėja, siūlysiu Teisingumo Teismui padaryti išvadą, kad autorių teisių turėtojai teikia paslaugas, kaip tai suprantama pagal PVM direktyvą, ir išaiškinti, kokių padarinių tai turi kiekvienam apmokestinamajam asmeniui, atsižvelgiant į tai, ar kolektyvinio administravimo organizacija veikia savo pačios, ar teisių turėtojų vardu.

1 Originalo kalba: prancūzų.

2 OL L 347, 2006, p. 1, toliau – PVM direktyva.

II. Teisinis pagrindas

A. PVM direktyva

5. PVM direktyvos 2 straipsnio 1 dalies c punkte numatyta:

„PVM objektas yra šie sandoriai:

<…>

c) paslaugų teikimas už atlygį valstybės narės teritorijoje, kai paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, veikdamas kaip toks.“

6. Šios direktyvos 24 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„„Paslaugų teikimas“ – sandoris, kuris nėra prekių tiekimas.“

7. Minėtos direktyvos 25 straipsnio a punkte nustatyta:

„Paslaugų teikimu gali būti *inter alia* šie sandoriai:

a) nematerialiojo turto, kurio nuosavybės teisė patvirtinta arba nepatvirtinta dokumentu, perleidimas“.

8. PVM direktyvos 28 straipsnyje numatyta:

„Kai apmokestinamasis asmuo, veikdamas savo paties vardu, bet kito asmens naudai, dalyvauja teikiant paslaugas, laikoma, kad tas paslaugas jis gavo ir suteikė pats.“

B. Rumunijos teisė

1. Mokesčių kodeksas

9. Pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos 2003 m. gruodžio 22 d. *legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal* (Įstatymas Nr. 571/2003, kuriuo patvirtinamas Mokesčių kodeksas)[3] 126 straipsnio 1 dalies a punkte numatyta:

„Rumunijoje PVM objektas yra sandoriai, kurie atitinka visas toliau išdėstytas sąlygas:

a) sandoriai, kurie pagal 128–130 straipsnius yra PVM apmokestinamų prekių tiekimas arba paslaugų teikimas už atlygį arba tam prilysta“.

10. Mokesčių kodekso 129 straipsnyje „Paslaugų teikimas“ numatyta:

„1. Paslaugų teikimu laikomas bet koks sandoris, kuris nėra prekių tiekimas, kaip apibrėžta 128 straipsnyje.

2. Kai apmokestinamasis asmuo, veikdamas savo paties vardu, bet kito asmens naudai, dalyvauja teikiant paslaugas, laikoma, kad tas paslaugas jis gavo ir suteikė pats.

3 *M. Of.*, I dalis, Nr. 927/23, 2003 m. gruodžio mėn., toliau – Mokesčių kodeksas.

3. Paslaugų teikimas apima šiuos sandorius:

<…>

b) nematerialiojo turto, kurio nuosavybės teisė patvirtinta arba nepatvirtinta dokumentu, perleidimą, be kita ko, autorių teisių, patentų, licencijų, prekių ženklų ir panašių teisių perdavimą ir (arba) perleidimą;

<…>

e) tarpininkavimo paslaugas, kurias teikia kitų asmenų vardu ar jų naudai veikiantys asmenys, kai jie dalyvauja tiekiant prekes ar teikiant paslaugas.

<…>“

2. Autorių teisių įstatymas

11. Pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos 1996 m. kovo 14 d. *legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe* (Įstatymas Nr. 8/1996 dėl autorių teisių ir gretutinių teisių)[4] 13 straipsnio f punkte numatyta:

„Naudojant kūrinį, atsiranda konkrečių ir išimtinių autoriaus turtinių teisių, kuriomis remdamasis jis gali leisti arba uždrausti:

<…>

f) tiesiogiai ar netiesiogiai viešai paskelbti kūrinį bet kuriomis priemonėmis, įskaitant prieigos prie kūrinio suteikimą, kai kūrinys tampa prieinamas individualiai pasirinktoje vietoje ar laiku.“

12. Šio įstatymo III antraštinė dalis vadinasi „Autorių teisių ir gretutinių teisių administravimas ir gynimas“. Jos I skyriuje dėl „<…> [t]urtinių autorių teisių ir gretutinių teisių administravimo“ yra trys skirsniai. I skirsnyje „Bendrosios nuostatos“ yra 123–123^4 straipsniai.

13. Minėto įstatymo 123 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatyta:

„1. Autorių teisių ir gretutinių teisių turėtojai šiame įstatyme įtvirtintas savo teises gali įgyvendinti patys asmeniškai arba pagal įgaliojimą per kolektyvinio administravimo organizacijas; turi būti laikomasi šiame įstatyme nustatytų sąlygų.

<…>

3. Autorių teisių ar gretutinių teisių turėtojai negali perleisti šiame įstatyme įtvirtintų turtinių teisių kolektyvinio administravimo organizacijoms.“

14. Autorių teisių įstatymo 123^1 straipsnyje numatyta:

„1. Kolektyvinis administravimas privalomas įgyvendinant šias teises:

<…>

e) teisę viešai skelbti muzikos kūrinius <…>

4 *M. Of.*, I dalis, Nr. 60/26, 1996 m. kovo mėn., toliau – Autorių teisių įstatymas.

<…>

2. 1 dalyje numatytose teisių srityse kolektyvinio administravimo organizacijos atstovauja ir tiems teisių turėtojams, kurie joms nesuteikė įgaliojimų.“

15. Šio įstatymo II skirsnyje „Autorių teisių ir gretutinių teisių kolektyvinio administravimo organizacijos“ esančio 125 straipsnio 2 dalyje numatyta:

„[Kolektyvinio administravimo] organizacijas tiesiogiai steigia autorių teisių ar gretutinių teisių turėtojai, fiziniai ar juridiniai asmenys; jos veikia laikydamosi joms suteiktų įgaliojimų ribų ir vadovaudamosi įstatyme nustatyta tvarka priimtais nuostatais.“

16. Minėto įstatymo 129^1 straipsnyje numatyta:

„Tais atvejais, kai kolektyvinis administravimas privalomas, jeigu [autorių teisių] turėtojas nepriklauso jokiai organizacijai, įgaliojimai suteikiami tai atitinkamo sektoriaus organizacijai, kuri turi daugiausia narių. Neatstovaujami teisių turėtojai gali išsireikalauti jiems mokėtinas sumas per trejus metus nuo pranešimo dienos. Suėjus šiam terminui, nepaskirstytos ar neišreikalautos sumos naudojamos visuotinio susirinkimo sprendimu, išskyrus administravimo išlaidas.“

17. Autorių teisių įstatymo III antraštinės dalies I skyriaus III skirsnyje „Kolektyvinio administravimo organizacijų veikla“ yra 130–135 straipsniai.

18. 130 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Kolektyvinio administravimo organizacijos privalo:

a) prieš pradedant naudotis saugomu repertuaru, už atlygį kaip rašytinę neišimtinę licenciją išduoti neišimtinius leidimus atitinkamą prašymą pateikusiems naudotojams;

b) sukurti savo veiklos sričių, įskaitant atitinkamas turtines teises, metodikas, kurias turi suderinti su naudotojais, susijusias sumokėjimu už minėtas teises tais atvejais, kai dėl kūrinio naudojimo būdo neįmanoma gauti individualaus teisių turėtojo leidimo;

c) teisių turėtojų, joms suteikusių įgaliojimus, vardu arba su atitinkamomis užsienio organizacijomis sudarytų sutarčių pagrindu sudaryti viešųjų pirkimų sutartis su renginių organizatoriais <…>;

<…>

e) rinkti naudotojų mokėtinas sumas ir jas paskirstyti teisių turėtojams <…>;

<…>“

19. Minėto įstatymo 131^1 straipsnio 1 dalyje, kuria papildomos 130 straipsnio 1 dalies b punkto nuostatos, nustatyta:

„Kolektyvinio administravimo organizacijos suderina metodiką su 131 straipsnio 2 dalies b punkte numatytais atstovais, atsižvelgdamos į šiuos pagrindinius kriterijus:

a) teisių turėtojų, kurie yra arba nėra nariai, kategoriją ir sritį, kurioje vykdomos derybos;

<…>“

20. Autorių teisių įstatymo 134 straipsnyje numatyta:

„1. Teisių turėtojų turtinės teisės negali būti apribotos įgaliojime numatytu kolektyviniu administravimu.

2. Kolektyvinis administravimas vykdomas laikantis šių taisyklių:

a) sprendimus dėl naudotojų mokėtinų rinkliavų ir kitų sumų surinkimo ir jų paskirstymo teisių turėtojams metodų ir taisyklių, taip pat dėl kitų svarbiausių kolektyvinio administravimo aspektų, laikydamiesi nuostatų, turi priimti nariai per visuotinį susirinkimą;

b) teisių turėtojų, kurie yra kolektyvinio administravimo organizacijos nariai, mokamas komisinis mokestis jos veiklos išlaidoms padengti <…> kartu su kolektyvinio administravimo organizacijai mokamu komisiniu mokesčiu, kurio vienintelė gavėja ji yra, <…> negali viršyti 15% visų per metus gautų sumų;

c) jeigu nėra aiškaus visuotinio susirinkimo sprendimo, kolektyvinio administravimo organizacijos gautas sumas bendrais tikslais galima naudoti tik faktinėms išlaidoms, susijusioms su mokėtinų sumų surinkimu ir jų paskirstymu nariams, padengti; visuotinis susirinkimas gali nuspręsti, kad ne daugiau kaip 15% gautų sumų galima panaudoti bendrais tikslais ir tik jos veiklos srityje;

d) kolektyvinio administravimo organizacijos gautos sumos ne vėliau kaip per 6 mėn. nuo jų gavimo paskirstomos teisių turėtojams proporcingai pagal kiekvieno jų repertuaro naudojimą; teisių turėtojai per 30 dienų nuo gavimo gali reikalauti išmokėti nominalias gautas sumas arba sumas, kurių paskirstymui nereikia pateikti specialių dokumentų;

e) teisių turėtojų mokėtinas komisinis mokestis atskaitomas iš kiekvienam jų mokėtinų sumų, apskaičiavus individualią dalį;

<…>

3. Kolektyvinio administravimo organizacijoms mokami mokesčiai nėra jų pajamos ir negali būti joms prilyginti.

4. Pagal šį įstatymą kolektyvinio administravimo organizacijoms, kai jos vykdo savo įgaliojimus, negali būti perduotos ar perleistos autorių teisės arba gretutinės teisės ar naudojimasis šiomis teisėmis.“

III. Pagrindinės bylos faktinės aplinkybės ir prejudiciniai klausimai

21. UCMR – ADA yra muzikos kūrinių autorių turtinių teisių kolektyvinio administravimo organizacija. *Oficiul Român pentru Drepturile de Autor* (Rumunijos autorių teisių tarnyba) ją paskyrė vienintele autoriams mokėtinų rinkliavų už tų kūrinių viešą paskelbimą koncertuose, spektakliuose ar meno renginiuose rinkėja.

22. 2012 m. lapkričio 16 d. kultūros asociacija surengė spektaklį, per kurį buvo atliekami muzikos kūriniai. Tam ji iš UCMR – ADA buvo gavusi neišimtinę licenciją naudoti šiuos kūrinius ir už jų viešą paskelbimą turėjo sumokėti rinkliavą.

23. Kultūros asociacijai atsisakius sumokėti visas UCMR – ADA reikalautas rinkliavas, *Tribunalul Bucureşti* (Bukarešto apygardos teismas, Rumunija) ir *Curtea de Apel Bucureşti* (Bukarešto apeliacinis teismas, Rumunija) konstatavo, kad UCMR – ADA reikalavimas buvo pagrįstas. Vis dėlto apeliacinės instancijos teismas nusprendė, kad UCMR – ADA vykdomam rinkliavų už muzikos kūrinių viešą paskelbimą rinkimo sandoriui netaikytinas PVM, todėl iš likusių kultūros asociacijos mokėtinų sumų atėmė PVM.

24. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme – *Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie* (Aukščiausiasis Kasacinis ir Teisingumo Teismas, Rumunija) – UCMR – ADA, be kita ko, tvirtina, kad apeliacinės instancijos teismas savo sprendimu pažeidė Mokesčių kodeksą, nes kultūros asociacijos, kaip minėtų muzikos kūrinių naudotojos, mokėtinoms rinkliavoms netaikė PVM. UCMR – ADA teigia, kad buvo pažeistas PVM neutralumo principas, nes pagal šį apeliacinės instancijos teismo sprendimą jai tenka PVM našta, nors ji nėra galutinė kūrinių naudotoja.

25. Pirmasis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimas susijęs su sandorio, kuriuo muzikos kūrinių autorių turėtojai leidžia naudoti šiuos kūrinius renginių organizatoriams, kvalifikavimu pagal 2017 m. sausio 18 d. Sprendimą *SAWP*[5]. Ar šis sandoris yra „paslaugų teikimas už atlygį“ ir, konkrečiau kalbant, „nematerialiojo turto perleidimas“, kaip tai suprantama pagal PVM direktyvos 25 straipsnio a punktą?

26. Jeigu Teisingumo Teismas į šį klausimą atsakytų teigiamai, pirma, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, remdamasis 2011 m. liepos 14 d. Sprendimu *Henfling ir kt.*[6], klausia, ar kolektyvinio administravimo organizacija, kuri iš muzikos kūrinių naudotojų renka rinkliavas, pati teikia paslaugas, kaip tai suprantama pagal PVM direktyvos 28 straipsnį, – pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją tai sukuria dviejų identiškų paslaugų, teikiamų viena po kitos, fikciją, nors ši organizacija gali atstovauti autorių teisių turėtojams be įgaliojimo ir administruoja šias teises pagal teisės aktuose įtvirtintus įpareigojimus. Antra, tas teismas siekia išsiaiškinti, kokius padarinius tai lemia PVM apskaičiavimo bazei ir PVM sąskaitų faktūrų išrašymui, kai kolektyvinio administravimo organizacija ir autoriai renka rinkliavas.

27. Šiomis aplinkybėmis *Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie* (Aukščiausiais Kasacinis ir Teisingumo Teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar teisių į muzikos kūrinius turėtojai teikia paslaugas, kaip tai suprantama pagal [PVM] direktyvos 24 straipsnio 1 dalį ir 25 straipsnio a punktą, renginių organizatoriams, iš kurių kolektyvinio administravimo organizacijos savo vardu šių teisių turėtojų naudai renka rinkliavas už muzikos kūrinių viešą paskelbimą, leidimo (neišimtinės licencijos) forma?

2. Jeigu atsakymas į pirmąjį klausimą būtų teigiamas, ar tuo atveju, kai kolektyvinio administravimo organizacijos iš renginių organizatorių renka rinkliavas už teisę viešai skelbti muzikos kūrinius, jos veikia kaip apmokestinamieji asmenys, kaip tai suprantama pagal PVM direktyvos 28 straipsnį, ir privalo išrašyti PVM sąskaitas faktūras atitinkamiems renginių organizatoriams, ir ar tuomet, kai rinkliavos paskirstomos autoriams ir kitiems muzikos kūrinių autorių teisių turėtojams, jie savo ruožtu turi išrašyti PVM sąskaitas faktūras atitinkamai kolektyvinio administravimo organizacijai?“

5 C-37/16, toliau – Sprendimas *SAWP*, EU:C:2017:22.

6 C-464/10, toliau – Sprendimas *Henfling ir kt.*, EU:C:2011:489, 35 punktas, susijęs su 1977 m. gegužės 17 d. Šeštąja Tarybos direktyva 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, 1977, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 9 sk., 1 t., p. 23), būtent su jos 6 straipsnio 4 dalimi, kurios formuluotė identiška PVM direktyvos 28 straipsniui.

28. UCMR – ADA, taip pat Rumunijos ir Lenkijos vyriausybės bei Europos Komisija pateikė rašytines pastabas; Europos Komisija taip pat per nustatytą terminą raštu pateikė atsakymus į Teisingumo Teismo pateiktus klausimus. Teisingumo Teismas nusprendė bylą nagrinėti nerengdamas viešo posėdžio.

IV. Analizė

29. Pagrindinė byla susijusi su teisinių santykių, atsirandančių, kai, tarpininkaujant autorių teisių kolektyvinio administravimo organizacijai, viešai skelbiami muzikos kūriniai, apmokestinimu PVM.

30. Šis klausimas ypač aktualus, nes autorių teisių arba gretutinių teisių administravimo kelių šių teisių turėtojų sąskaita ir jų naudai sistema visose valstybėse narėse veikia labai seniai. Laikoma, kad tai pats tinkamiausias būdas ir administruoti autorių teises, įskaitant teisę naudoti jų kūrinius už atlygį, ir suteikti lengvesnę prieigą prie kūrinių naudotojams [7].

31. Prašymą priimti prejudicinį spendimą pateikęs teismas klausia, ar šis sandoris laikytinas „paslaugų teikimu“, kuriame dalyvauja komisionierius, kaip tai suprantama pagal PVM direktyvos 28 straipsnį.

32. Taigi, mano nuomone, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimais siekiama, kad, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo jurisprudenciją, pirma, būtų išdėstytos sąlygos, kuriomis sandoris, susijęs su naudojimusi viena iš saugomų autorių turimų teisių, t. y. teise į atlygį, laikytinas „paslaugų teikimu“, kaip numatyta PVM direktyvos 2 straipsnio 1 dalies c punkte ir patikslinta jos 25 straipsnio a punkte [8], ir sąlygos, kuriomis sandoris laikytinas tarpininkavimu nematerialaus turto srityje.

33. Antra, turėtų būti patikslinta, kokių padarinių kyla, kiek tai susiję su apmokestinimo PVM apskaičiavimo bazės ir sąskaitos faktūros išrašymu pagal PVM direktyvos 220 straipsnio 1 dalį [9].

A. Dėl pirmojo prejudicinio klausimo

34. Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar PVM direktyvos 2 straipsnio 1 dalies c punktas ir 25 straipsnio a punktas aiškintini taip, kad muzikos kūrinių autorių teisių turėtojai teikia paslaugas renginių organizatoriams, kuriems leidžiama viešai skelbti šiuos kūrinius už rinkliavas, kurias savo vardu teisių turėtojų naudai renka kolektyvinio administravimo organizacija.

7 Šiuo klausimu pabrėžtina, kad susidomėjimas šia sistema sustiprėjo, kai buvo sukurti nauji muzikos kūrinių sklaidos būdai, o jų apimtis buvo daug platesnė nei autorių galimybės individualiai administruoti savo teises, siekiant kontroliuoti savo kūrinių naudojimą, ypač užsienio rinkose (žr. 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/26/ES dėl kolektyvinio autorių teisių ir gretutinių teisių administravimo ir daugiateritorių licencijų naudoti muzikos kūrinius internete teikimo vidaus rinkoje (OL L 84, 2014, p. 72) 2 konstatuojamąją dalį). Tai, kokie svarbūs už autorių teisių kolektyvinį administravimą atsakingų organizacijų uždaviniai, matyti ir iš to, kad Direktyva 2014/26 priimtos valstybėms narėms bendros normos. Joje pabrėžta, kad šios organizacijos prisideda įgyvendinant bendresnio pobūdžio tikslą – propaguoti kultūrinės raiškos įvairovę (žr. šios direktyvos 3 konstatuojamąją dalį), kad būtina suderinti principus, pagal kuriuos reglamentuojamas šių organizacijų valdymas, siekiant užtikrinti tinkamą jų veikimą (žr. minėtos direktyvos 5 ir 55 konstatuojamąsias dalis bei 1 straipsnio pirmą sakinį), ir kad reikia konkrečių nuostatų, kuriomis būtų sustiprintas jų vaidmuo, siekiant palengvinti autorių teisių licencijų naudoti muzikos kūrinius internete teikimą Europos lygmeniu (žr. tos direktyvos 40 konstatuojamąją dalį ir 1 straipsnio antrą sakinį).

8 Šiuo klausimu manau, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pirmajame klausime pateiktas PVM direktyvos 24 straipsnio 1 dalies aiškinimas nėra esminis; žr. šios išvados 43 punktą.

9 Redakcija po pakeitimų, priimtų 2010 m. liepos 13 d. Tarybos direktyva 2010/45/ES (OL L 189, 2010, p. 1).

35. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo abejonės matyti iš klausimų apie Sprendimo *SAWP* taikymo apimtį dėl kriterijų, kuriuos Teisingumo Teismas taikė, kai nusprendė, kad atgaminimo teisių turėtojai, kurių naudai kolektyvinio autorių teisių ir gretutinių teisių administravimo organizacijos savo vardu rinko atlygį už tuščių laikmenų bei įrenginių, skirtų įrašyti ir atgaminti, pardavimą, neatliko paslaugų teikimo, kaip tai suprantama pagal PVM direktyvą [10].

36. Nors šis palyginimas su Sprendimu *SAWP* man atrodo tinkamas dėl to, kad Teisingumo Teismas nagrinėjo klausimą dėl sandorio, susijusio su saugomų autorių teisių, kurias administravo kolektyvinė organizacija, naudojimu, apmokestinimo PVM, ir dėl teisinio argumentavimo, vis dėlto, mano nuomone, Teisingumo Teismo priimto spendimo taikymo apimtis turėtų būti apribota konkrečiomis bylos, kurioje priimtas šis sprendimas, aplinkybėmis; joje Teisingumo Teismas taikė du kriterijus.

37. Teisingumo Teismas nusprendė, kad, pirma, nagrinėtą rinkliavą įrenginių, skirtų įrašyti ir atgaminti, gamintojai ir importuotojai privalėjo mokėti pagal įstatymą, kuriame taip pat buvo nustatyta jų suma [11], ir, antra, ši rinkliava buvo skirta teisingai kompensacijai už žalą, atgaminimo teisės turėtojams padarytą dėl to, kad šios teisės nebuvo paisoma, finansuoti [12]. Teisingumo Teismo nuomone, „teisinga kompensacija nėra tiesioginis atlygis už kokį nors paslaugų teikimą, nes ji susijusi su žalos atlyginimu šiems atgaminimo teisės turėtojams už jų saugomų kūrinių atgaminimą be jų leidimo“ [13].

38. Taigi nagrinėjamu atveju ypač svarbu pabrėžti, kad analizė susijusi su autorių atlyginimu už jų kūrinių viešą paskelbimą, o ne su teisinga kompensacija už žalą, padarytą dėl jų kūrinių sklaidos. Todėl, nors šio atlyginimo nustatymas ir rinkimas įtvirtintas įstatyme, ekonominiu požiūriu (tai patikslinsiu toliau [14]) šios sistemos negalima prilyginti Teisingumo Teismo nagrinėtajai Sprendime *SAWP*.

39. Šiomis aplinkybėmis siūlau Teisingumo Teismui iš šio sprendimo „pasiskolinti“ tik įvairių sandorių, autorių teisių turėtojų sudaromų su galutiniu naudotoju, tarpininkaujant organizacijai, turinčiai įgaliojimus rinkti ir paskirstyti autoriams priklausančias rinkliavas, analizės metodą.

40. Jeigu kalbėtume apie sąvoką „paslaugų teikimas“, primintina, kad, pirma, PVM direktyvos 24 straipsnio 1 dalyje ši sąvoka apibrėžta tik kaip tai, kas nėra „prekių tiekimas“ [15].

41. Antra, kaip Teisingumo Teismas nurodė Sprendime *SAWP*, prieš nagrinėjant klausimą, ar nematerialiojo turto perleidimas gali būti paslaugų teikimas, reikia įvertinti, ar šis sandoris sudaromas už atlygį. Iš tiesų, pagal PVM direktyvos 2 straipsnio 1 dalies c punktą, kad būtų laikomas tokiu, paslaugų teikimas bet kuriuo atveju turi būti atliekamas už atlygį [16]. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas priminė, kad pagal suformuotą jurisprudenciją paslaugų teikimas atliekamas už atlygį, kaip tai suprantama pagal PVM direktyvą, tik jei tarp teikėjo ir gavėjo yra teisinis ryšys, kai įvykdoma abipusė prievolė, o teikėjo gautas atlygis yra reali gavėjui suteiktos paslaugos vertė [17]. Teisingumo Teismas nusprendė, kad taip yra tuo atveju, kai tarp suteiktos paslaugos ir gauto atlygio yra tiesioginis ryšys, t. y. sumokėtos sumos yra realus atlygis už atskirą paslaugą, suteiktą egzistuojant tokiam teisiniam santykiui [18].

10 Žr. Sprendimą *SAWP* (33 punktas).

11 Žr. Sprendimą *SAWP* (28 punktas).

12 Žr. Sprendimą *SAWP* (29 ir 30 punktai).

13 Sprendimas *SAWP* (30 punktas).

14 Žr. šios išvados 45–47 punktus.

15 Žr. Sprendimą *SAWP* (20 punktas).

16 Žr. Sprendimą *SAWP* (24 punktas).

17 Žr. Sprendimą *SAWP* (25 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija) ir 2019 m. liepos 3 d. Sprendimą *UniCredit Leasing* (C-242/18, EU:C:2019:558, 69 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

18 Žr. Sprendimą *SAWP* (26 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

42. Trečia, „PVM direktyvos 25 straipsnyje išvardyti trys skirtingi sandoriai, kurie gali būti laikomi paslaugų teikimu, tarp kurių a punkte nurodytas nematerialiojo turto perleidimas“ [19].

43. Nagrinėjamu atveju neginčijama, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas sandoris nėra prekių tiekimas, kaip tai suprantama pagal PVM direktyvos 14 straipsnio 1 dalį.

44. Dėl teisinio ryšio tarp autorių teisės turėtojo ir galutinio naudotojo iš Rumunijos teismų praktikos atrodo, kad autorių teisės turėtojas gali būti laikomas „paslaugų teikėju“, neatsižvelgiant į tarpininkavimą, ir kad tas autorių teisės turėtojas gauna atlygį, kaip tai suprantama pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją [20]. Todėl darytina išvada, kad tarp autorių teisės turėtojo, suteikiančio naudotojui prieigą prie savo kūrinio, ir naudotojo, kuris sumoka rinkliavą, kad galėtų tą kūrinį paskelbti viešai, yra abipusė prievolė.

45. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas patikslino, kad autorių teisių turėtojai negali perleisti turtinių teisių organizacijoms, kurios turi įgaliojimus šių teisių turėtojų naudai privalomai kolektyviai administruoti naudojimąsi teise viešai skelbti muzikos kūrinius. Jis pridūrė, kad prieš pradėdami naudotis saugomu muzikos kūrinių repertuaru naudotojai privalo už užmokestį gauti rašytinį leidimą [21] – neišimtinę licenciją.

46. Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodė, kad mokesčiai autorių teisių turėtojams mokėtini pagal „metodikas“, kurias organizacija, atsakinga už kolektyvinį jų teisių administravimą [22], suderina su naudotojais [23], ir tuo remiantis renkamos ir teisių turėtojams paskirstomos rinkliavos, laikantis kolektyvinio administravimo organizacijos narių sprendimų [24]. Nors šie sprendimai numatyti įstatyme, surinktos rinkliavos priklauso nuo suteiktos paslaugos ir mokamos kaip fiksuoto dydžio mokestis arba procentinė dalis, kaip tai nurodė Rumunijos vyriausybė ir Komisija Teisingumo Teismui pateiktose savo pastabose [25].

47. Manau, iš to darytina išvada, kad autorių teisių turėtojas gauna realų atlygį už leidimą viešai paskelbti jo kūrinį, kurį suteikia to prašančiam galutiniam naudotojui, ir nesvarbu, kad kolektyvinio administravimo organizacija atstovauja autoriui, kuris nėra jos narys.

48. Taip pat manau, kad tai, jog atlygis yra kolektyviai administruojamas ir tai laikoma teisine pareiga, nepaneigia to, kad autorius gauna atlygį, atitinkantį naudojimąsi kūriniu su jo sutikimu.

49. Dėl to, ar pagrindinėje byloje nagrinėjamą sandorį galima laikyti „nematerialiojo turto perleidimu“, kaip tai suprantama pagal PVM direktyvos 25 straipsnio a punktą, konstatuotina, kad nors tas pats klausimas buvo pateiktas byloje, kurioje priimtas Sprendimas *SAWP*, Teisingumo Teismas nusprendė, kad nebūtina jo nagrinėti, nes toje byloje nagrinėtas sandoris nebuvo laikomas atliktu už atlygį, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalies c punktą [26].

19 Sprendimas *SAWP* (22 punktas).

20 Šiuo klausimu žr. šios išvados 41 punktą.

21 Šiuo aspektu pagrindinė byla, susijusi su muzikos kūrinių viešu paskelbimu, taip pat skiriasi nuo bylos, kurioje priimtas 1994 m. kovo 3 d. Sprendimas *Tolsma* (C-16/93, EU:C:1994:80), susijusios su analogiška veikla – groti muziką viešuosiuose keliuose. Be to, už tai nebuvo numatyta jokio atlygio (žr. šio sprendimo 18–20 punktus).

22 Iš bylos medžiagos matyti, kad kolektyvinio administravimo organizacija turi įgaliojimus ne tik kolektyviai administruoti autorių atlyginimus, bet ir kitas jų narių turimas teises. Žr. Autorių teisių įstatymo 125 straipsnio 2 dalį.

23 Kaip rinkliavų apskaičiavimo metodo pavyzdį žr., be kita ko, 2008 m. gruodžio 11 d. Sprendimą *Kanal 5 ir TV 4* (C-52/07, EU:C:2008:703, 37–40 punktai) dėl skirtingų rinkliavų, atsižvelgiant į transliuotojų pajamas ir transliuotos muzikos kiekį.

24 Žr. Autorių teisių įstatymo134 straipsnio 2 dalies a punktą.

25 Komisija rėmėsi Autorių teisių įstatymo 131^1 straipsnio 2 dalimi.

26 Žr. Sprendimą *SAWP* (31 ir 32 punktai).

50. Vis dėlto Teisingumo Teismas pažymėjo, kad PVM direktyvos 25 straipsnyje išvardyti trys skirtingi sandoriai, kurie gali būti laikomi paslaugų teikimu, tarp kurių a punkte nurodytas nematerialiojo turto perleidimas [27].

51. Taigi manytina, kad apmokestinimo PVM požiūriu kvalifikavimas kaip paslaugų teikimo pagal PVM direktyvos 25 straipsnį yra papildomas kvalifikavimo pagal 2 straipsnio 1 dalies c punktą atžvilgiu.

52. Vis dėlto, kadangi Teisingumo Teismas Sprendimo *SAWP* 32 punkte pridūrė: „manant, kad atgaminimo teisių turėtojas gali perleisti nematerialųjį turtą, kaip tai suprantama pagal PVM direktyvos 25 straipsnio a punktą“, mano nuomone, vertėtų nepalikti jokių abejonių dėl šios nuostatos aiškinimo ir, kiek tai susiję su pagrindinėje byloje nagrinėjamu sandoriu, patikslinti, kad juo siekiama apmokestinti paslaugų teikimą, t. y. „nematerialiojo turto perleidimą“, kaip tai suprantama pagal PVM direktyvos 25 straipsnio a punktą.

53. Pirma, galima palyginti su PVM direktyvos 59 straipsnio a punktu [28], kuriame, be kita ko, „autorių teisių <…> perdavimas ir suteikimas“ priskirtas prie paslaugų teikimo, siekiant nustatyti apmokestinamųjų sandorių vietą.

54. Antra, galima būtų argumentuoti tuo, kad 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendime *Komisija / Austrija* [29] Teisingumo Teismas apmokestinimo PVM požiūriu atskyrė atlyginimą, susijusį su sėkmingo kūrinių, kitų nei grafikos ir plastinio meno kūriniai, panaudojimo ar eksploatavimo teisėmis, nuo atlyginimo, mokėtino už perpardavimo teisę [30].

55. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas laikėsi nuostatos, kad atlyginimas, susijęs su sėkmingo kūrinių, kitų nei grafikos ir plastinio meno kūriniai, panaudojimo ar eksploatavimo teisėmis, apmokestintinas PVM, nes juo atlyginamas paslaugos teikimas už atlygį, kaip tai suprantama pagal PVM direktyvos 2 straipsnio 1 dalį, kuris atitinka jų pakartotinį prieinamumą [31].

56. Taigi Teisingumo Teismas išanalizavo teisę naudotis intelektiniu kūriniu kaip išimtinę turtinę teisę, kurią galima pakartotinai perduoti. Todėl sutinku su Lenkijos vyriausybės nuomone, kad sąvoka „nematerialiojo turto perleidimas“ apima intelektinės nuosavybės srities sandorius, kuriais suteikiama teisė naudotis nematerialiuoju turtu, pavyzdžiui, susijusius su licencijų išdavimu.

57. Visu tuo remdamasis siūlyčiau Teisingumo Teismui taip atsakyti į pirmąjį prejudicinį klausimą: PVM direktyvos 2 straipsnio 1 dalies c punktas ir 25 straipsnio a punktas aiškintini taip, kad muzikos kūrinių autorių teisių turėtojai teikia paslaugas – perleidžia nematerialųjį turtą galutiniam naudotojui, šiuo atveju renginių organizatoriams, kuriems leidžiama šiuos kūrinius paskelbti viešai, nors rinkliavas už šį leidimą savo vardu renka kolektyvinio administravimo organizacija.

58. Atsižvelgiant į atsakymą į pirmąjį klausimą, reikia išanalizuoti antrąjį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimą.

27 Žr. Sprendimą *SAWP* (22 punktas).

28 Redakcija su pakeitimais, padarytais priėmus 2008 m. vasario 12 d. Tarybos direktyvą 2008/8/EB (OL L 44, 2008, p. 11).

29 C-51/18, EU:C:2018:1035.

30 Žr. šio sprendimo 36, 52 ir 56 punktus.

31 Žr. 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendimą *Komisija / Austrija* (C-51/18, EU:C:2018:1035, 54 punktas, palyginti su 56 ir 57 punktais).

B. Dėl antrojo prejudicinio klausimo

59. Antruoju prejudiciniu klausimu apmokestinimo PVM tikslais siekiama kvalifikuoti teisinį ryšį tarp UCMR – ADA ir, pirma, teisės viešai skelbti muzikos kūrinius naudotojų ir, antra, šių teisių turėtojų, kurie teikia paslaugas jos tarpininkaujami.

60. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, kaip reikia aiškinti PVM direktyvos 28 straipsnį, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo jurisprudencijoje suformuotus kriterijus, ir kokių padarinių kyla apmokestinimo srityje dėl aptariamos kolektyvinio administravimo organizacijos suteiktos paslaugos savybių, t. y. pirma, to, kad ši organizacija renka autorių atlyginimus, nors kai kurie jų nėra jai suteikę bendrojo įgaliojimo kolektyviai administruoti jų teises, ir, antra, įstatyme nustatytų įpareigojimų vykdyti tokį administravimą.

61. Tam, kad būtų galima taikyti konkrečias normas komisionieriaus paslaugų teikimui, kai jis dalyvauja teikiant paslaugas, numatytas PVM direktyvos 28 straipsnyje, komisionierius turi būti apmokestintas PVM ir veikti savo paties vardu, bet kito asmens naudai [32].

62. Be to, pabrėžtina, kad pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją „šia nuostata sukuriama *teisinė dviejų identiškų paslaugų*, teikiamų viena po kitos, *fikcija*" [33].

63. Dėl apmokestinamojo asmens statuso, manau, konstatuotina, kad, panašiai kaip Teisingumo Teismas nusprendė 2017 m. gegužės 4 d. Sprendime *Komisija / Liuksemburgas* [34], kolektyvinio administravimo organizacija yra visateisis apmokestinamasis asmuo, atskiras nuo tų, kurių naudai veikia, t. y. autorių, kurie taip pat yra apmokestinamieji asmenys. Todėl kolektyvinio administravimo organizacijos ir šių autorių sandoriai turi būti laikomi apmokestinamųjų asmenų, kurie patenka į PVM taikymo sritį, sandoriais [35].

64. Dėl UCMR – ADA vaidmens pažymėtina, pirma, kad pirmajame prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausime nurodyta, jog „*kolektyvinio administravimo organizacijos savo vardu*, bet [muzikos kūrinių autorių teisių] turėtojų naudai renka rinkliavas už [šių] kūrinių viešą paskelbimą" [36].

65. Antra, nacionalinis teismas savo prašyme priimti prejudicinį sprendimą nurodė, kad „*tais atvejais, kai mokesčiai šių teisių turėtojams mokėtini pagal metodikas, kurias kolektyvinio administravimo organizacija suderina su naudotojais*, kolektyvinio administravimo organizacijos naudotojui išduotas neišimtinis leidimas apima pinigų <…> sumas, kurias *juridinis asmuo renka savo paties vardu*, bet turtinių teisių turėtojų naudai" [37].

66. Trečia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pabrėžė, kad muzikos kūrinių autorius turi turtinę teisę tiesiogiai ar netiesiogiai leisti ar uždrausti viešai skelbti kūrinius, kurios negalima perleisti kolektyvinio administravimo organizacijos.

32 Žr. Sprendimą *Henfling ir kt.* (38 punktas), kuriame primintas skirtumas tarp komisionieriaus ir įgaliotinio. Pastarasis veikia *kito asmens vardu* ir jo naudai.

33 Sprendimas *Henfling ir kt.* (35 punktas). Pasviruoju šriftu paryškinta mano. Taip pat žr. šios išvados 73 punktą.

34 C-274/15, EU:C:2017:333.

35 Žr. šio sprendimo 82 punktą.

36 Pasviruoju šriftu paryškinta mano.

37 Pasviruoju šriftu paryškinta mano. Plg. su 2012 m. gegužės 3 d. Sprendimu *Lebara* (C-520/10, EU:C:2012:264, 29 ir 38 punktai) dėl telefono kortelių platintojo vykdyto perpardavimo savo vardu ir sąskaita.

67. Todėl, kaip Teisingumo Teismas nusprendė Sprendime *Henfling ir kt.*[38], nors prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi nustatyti, kokie yra atitinkamo ūkio subjekto sutartiniai įsipareigojimai savo klientams, vis dėlto tam, kad tinkamai veiktų bendra PVM sistema, tas teismas turi *konkrečiai patikrinti, kad nustatytų, ar, atsižvelgiant į visus bylos duomenis*, tas subjektas, teikdamas paslaugas, iš tikrųjų veikė savo paties vardu[39].

68. Taigi nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turėtų patikrinti, kokiomis konkrečiomis sąlygomis veikė kolektyvinio administravimo organizacija – vieno iš savo narių vardu, ar ne, nes įstatyme, kuriame numatytas jos dalyvavimas, nenumatytas šis atskyrimas. Šiuo klausimu iš raštu pateiktų atsakymų į Teisingumo Teismo klausimus darau išvadą, kad nereikėtų painioti įgaliojimo civilinės teisės prasme ir tam tikrų autorių suteikto įgaliojimo, kaip tai suprantama pagal Autorių teisių įstatymą[40]. Nors juo suteikiamas kolektyvinio administravimo organizacijos nario statusas, jis neturi jokio poveikio ryšiui tarp kolektyvinio administravimo organizacijos ir galutinio naudotojo, kiek tai susiję su autorių teisių turėtojams mokėtinų rinkliavų už jų muzikos kūrinių naudojimą, siekiant viešai paskelbti, rinkimu.

69. Tad, siekiant pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui naudingą atsakymą, jam būtų galima pateikti Teisingumo Teismo turima informacija grindžiamas gaires[41], atsižvelgiant į įvairius kriterijus, tarp jų – išvardytuosius Sprendime *Henfling ir kt.*[42]

70. Būtų galima atsižvelgti į tai, ar dokumentuose, pateikiamuose naudotojams išduodant licenciją viešai skelbti kūrinius ir jiems ją priimant, nurodytas kolektyvinio administravimo organizacijos pavadinimas, kaip reikalaujama pagal licencijos naudojimo sąlygas, numatytas kolektyvinio administravimo organizacijos nuostatuose.

71. Manau, kad Teisingumo Teismui pateikta informacija patvirtina, jog kai iš muzikos kūrinių naudotojų renka autorių teisių turėtojams priklausančias rinkliavas už jiems išduotas licencijas, UCMR – ADA veikia ne kaip autorių teisių turėtojų įgaliotinė, neatsižvelgiant į tai, ar jie yra šios kolektyvinio administravimo organizacijos nariai, ar ne, o savo vardu šių teisių turėtojų naudai.

72. Kadangi, mano nuomone, PVM direktyvos 28 straipsnio sąlygos įvykdytos, reikia nustatyti, kokių yra to padarinių, vadovaujantis principais, be kita ko, Teisingumo Teismo primintais 2017 m. gegužės 4 d. Sprendime *Komisija / Liuksemburgas*[43].

73. Teisingumo Teismas nusprendė, pirma, kad pagal PVM direktyvos 28 straipsniu sukurtą teisinę dviejų tapačių paslaugų, teikiamų viena po kitos, fikciją „subjektas, kuris dalyvauja teikiant paslaugas, ir yra komisionierius, laikomas, pirma, gavusiu tas paslaugas iš subjekto, kurio naudai jis veikia ir kuris yra komitentas, prieš, antra, pačiam teikiant šias paslaugas klientams“[44]. Antra, Teisingumo Teismas konstatavo, kad „[k]adangi [PVM] direktyvos 28 straipsnis yra šios direktyvos IV antraštinėje dalyje „Apmokestinamieji sandoriai“, abiejų atitinkamų paslaugų teikimas patenka į PVM taikymo sritį. Remiantis tuo darytina išvada, kad jeigu paslaugų, kurias teikiant dalyvauja subjektas, teikimui taikomas PVM, šio subjekto ir subjekto, kurio naudai jis veikia, teisiniams santykiams taip pat taikomas PVM“[45].

38 Iš atliktos analizės matyti, kad tai vienintelis sprendimas, su kuriuo galima palyginti pagrindinę bylą.

39 Žr. Sprendimą *Henfling ir kt.* (40 ir 42 punktai).

40 Žr. būtent šios išvados 15 punkte cituotą Autorių teisių įstatymo 125 straipsnio 2 dalį.

41 Lyginant su Sprendimu *Henfling ir kt.* (41 punktas).

42 Žr. šio sprendimo 43 punktą.

43 C-274/15, EU:C:2017:333.

44 2017 m. gegužės 4 d. Sprendimas *Komisija / Liuksemburgas* (C-274/15, EU:C:2017:333, 86 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

45 2017 m. gegužės 4 d. Sprendimas *Komisija / Liuksemburgas* (C-274/15, EU:C:2017:333, 87 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Taip pat žr. 2019 m. gruodžio 19 d. Sprendimą *Amărăşti Land Investment* (C-707/18, EU:C:2019:1136, 38 punktas).

74. Kaip pavyzdį būtų galima nurodyti, jog „santykio tarp lažybų veiklą vykdančios įmonės ir ūkio subjekto, priimančio lažybų statymus savo paties vardu, bet šios įmonės sąskaita“ [46], atveju Teisingumo Teismas nusprendė, kad „teisinis ryšys atsiranda ne tiesiogiai tarp lažybų dalyvio ir įmonės, kurios sąskaita veikia tarpininkaujantis subjektas, bet, pirma, tarp šio subjekto ir lažybų dalyvio ir, antra, tarp šio subjekto ir šios įmonės“ [47]. Vis dėlto atitinkamas jų, kaip paslaugų teikėjo ir mokėtojo, vaidmuo dėl apmokestinimo PVM sąlygiškai sukeičiamas [48].

75. Dėl tokio aiškinimo konkrečių padarinių, dėl kurių teiraujasi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, sutinku su suinteresuotųjų šalių Teisingumo Teismui pateiktomis iš esmės vieningomis nuomonėmis, kad kolektyvinio administravimo organizacija iš galutinio naudotojo gauna sumas, atitinkančias atitinkamam autoriui priklausančią rinkliavą su komisiniais mokesčiais [49], įskaitant PVM. Kadangi ši organizacija veikia savo vardu, jos apmokestinimo PVM bazė, mano nuomone, vadovaujantis PVM direktyvos 73 straipsnyje įtvirtintu bendruoju principu, yra visos iš galutinio naudotojo už autorių teisių perleidimą gautos sumos [50], išskyrus PVM. Kaip nurodė Rumunijos ir Lenkijos vyriausybės, kai renka rinkliavą už muzikos kūrinio naudojimą, kolektyvinio administravimo organizacija renginių organizatoriams turi savo vardu išrašyti sąskaitą faktūrą.

76. Dėl autoriaus, kuris iš kolektyvinio administravimo organizacijos gavo galutinio naudotojo sumokėtą sumą, atitinkančią tik rinkliavą, atskaičius šios organizacijos komisinį mokestį, įskaitant PVM, manau, kad jis apmokestintinas pagal šią bazę, atskaičius PVM. Kaip savo rašytinėse pastabose teigia Rumunijos ir Lenkijos vyriausybės bei Komisija, praktiškai autorius turėtų išrašyti kolektyvinio administravimo organizacijai sąskaitą faktūrą už jos surinktą rinkliavą [51] ir jai taikytiną PVM.

77. Praktiškai, vadovaujantis PVM direktyvos 168 straipsniu, ši PVM dalis turėtų būti atskaityta iš kolektyvinio administravimo organizacijos apmokestinamosios bazės. Ši organizacija turėtų sumokėti tik sumą, atitinkančią PVM dalį, mokėtiną už autoriaus mokamą komisinį mokestį.

78. Vis dėlto manau, kad kolektyvinio administravimo organizacija už šį komisinį mokestį neturėtų išrašyti sąskaitos faktūros autoriui, nes dėl fikcijos, veikiančios pagal PVM direktyvos 28 straipsnį, jis savaime nėra apmokestinamas.

79. Šiomis aplinkybėmis man atrodo, kad visiškai laikomasi PVM srityje esminio mokestinio neutralumo principo, nes šio mokesčio našta tenka galutiniam naudotojui [52], kuris jį sumokėjo kolektyvinio administravimo organizacijai už visą sandorį, o PVM atitinkamai sumoka ta organizacija ir autorius.

80. Priešingu atveju, t. y. jeigu kolektyvinio administravimo organizacija veiktų autorių teisių turėtojų vardu, šios organizacijos apmokestinamoji bazė būtų tik suma, gauta už tarpininkavimo sandorį.

81. Tokiu atveju tai būtų sandoris, apmokestinamas kaip bet kuris paslaugų teikimas pagal PVM direktyvos 2 straipsnio 1 dalies c punktą. Taigi autorių teisių turėtojas turėtų sumokėti kolektyvinio administravimo organizacijos iš galutinio naudotojo surinktą PVM. Jis turėtų atskaityti PVM, šiai organizacijai mokėtiną pagal tarpininkavimo sandorį, už kurį ji būtų išrašiusi sąskaitą faktūrą.

46 Sprendimas *Henfling ir kt.* (27 punktas).

47 Sprendimas *Henfling ir kt.* (33 punktas).

48 Žr. Sprendimą *Henfling ir kt.* (35 punktas).

49 Turimas omenyje renkant rinkliavą mokamas komisinis mokestis, atskaitomas nuo jos sumos. Žr. šios išvados 20 punkte cituojamą Autorių teisių įstatymo 134 straipsnio 2 dalies b ir e punktus. Šiuo klausimu žr. 2011 m. lapkričio 24 d. Sprendimą *Circul Globus Bucureşti* (C-283/10, EU:C:2011:772, 20 punktas).

50 Patikslinu, kad šiuo atveju žodžių junginys „teisių perleidimas“ apima sandorius, susijusius su naudojimusi saugoma atstovavimo teise.

51 Žr. 49 išnašą.

52 Žr., be kita ko, 2012 m. gegužės 3 d. Sprendimą *Lebara* (C-520/10, EU:C:2012:264, 23–25 punktai).

82. Remdamasis visu tuo, manau, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui būtų galima atsakyti, jog PVM direktyvos 28 straipsnis aiškintinas taip, kad nors kolektyvinio administravimo organizacija rinkdama rinkliavas, muzikos kūrinių autorių teisių turėtojams mokėtinas už leidimą viešai naudoti tuos kūrinius, veikia savo vardu, bet šių teisių turėtojų naudai, laikytina, kad teisių turėtojai teikia šią paslaugą kolektyvinio administravimo organizacijai, o ši ją teikia galutiniam naudotojui. Tokiu atveju kolektyvinio administravimo organizacija savo vardu galutiniam naudotojui išrašo sąskaitas faktūras, kuriose nurodo visas iš jo gautas sumas, įskaitant PVM. Kad šis mokestis būtų atskaitytas, autorių teisių turėtojai kolektyvinio administravimo organizacijai už suteiktą paslaugą – rinkliavą – turėtų išrašyti sąskaitas faktūras ir į jas įtraukti PVM.

V. Išvada

83. Remdamasis tuo, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Înalta Curte de Casație și Justiție* (Aukščiausiasis Kasacinis ir Teisingumo Teismas, Rumunija) pateiktus prejudicinius klausimus:

1) 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 2 straipsnio 1 dalies c punktas ir 25 straipsnio a punktas aiškintini taip, kad muzikos kūrinių autorių teisių turėtojai teikia paslaugas – perleidžia nematerialųjį turtą galutiniam naudotojui, šiuo atveju renginių organizatoriams, kuriems leidžiama šiuos kūrinius paskelbti viešai, nors atlyginimą už šį leidimą savo vardu renka kolektyvinio administravimo organizacija.

2) Direktyvos 2006/112 28 straipsnis aiškintinas taip, kad nors kolektyvinio administravimo organizacija rinkdama rinkliavas, muzikos kūrinių autorių teisių turėtojams mokėtinas už leidimą viešai naudoti tuos kūrinius, veikia savo vardu, bet šių teisių turėtojų naudai, laikytina, kad teisių turėtojai teikia šią paslaugą kolektyvinio administravimo organizacijai, o ši ją teikia galutiniam naudotojui. Tokiu atveju kolektyvinio administravimo organizacija savo vardu gautiniam naudotojui išrašo sąskaitas faktūras, kuriose nurodo visas iš jo gautas sumas, įskaitant PVM. Kad šis mokestis būtų atskaitytas, autorių teisių turėtojai kolektyvinio administravimo organizacijai už suteiktą paslaugą – rinkliavą – turėtų išrašyti sąskaitas faktūras ir į jas įtraukti PVM.